

Varför jag skriver/Fjärran av Sara Lidman

Lösryckta ord med magisk klang kommer till barnen. Ord som fjärran, hundra, tiden.

Jag var fem år och betagen av ordet fjärran. Till slut frågade jag min syster: Hur ser Fjärran ut?

Det var vår, snön hade just smält undan och vi räfsade bort vintersmutsen från gården för att gräset skulle spira bättre. – Fjärran ah ... fjärran varken syns eller hörs, det är bara långt bort.

Hon gjorde en hänvisande gest inåt skogen. Jag såg ditåt. Hagen som skilde vår gårdsplan från skogen red sin stillastående ritt uppför backen alla årstider. Men ledet som tagits ned för vintern var inte uppsatt än. Och nu där – mellan de murkna grindstolparna satt Fjärran och glimmade och ropade guck, guck.

Jag såg och hörde, förstummad av lycka att äntligen få träffa Fjärran. Till slut ändå måste jag dela med mig, måste dra syster med i beundran – hur kunde Fjärran vara så tunn och svävande och ändå klinga så säker? Men min syster förstod anorlunda. Den där strängen var en spindelvävs-tråd, det var solen som gjorde att den glimmade och vinden satte den i svängning. Och det som sa guck, guck var en fågel och sjöng för att det var vår. Fjärran var något helt annat.

Hon var min syster och så mycket äldre än jag att hon kunde hantera stålräfsa, medan jag bara rådde med en utnött björkriskvast, och ändå godtog jag inte hennes förklaring. Min visshet förnekade hennes vetande – det v a r Fjärran som skimrade och gol.

Jag försökte bära min hänförelse ensam men den blev för tung. Jag måste en människas kind mot min, måste ett gemensamt beskådande, en delad förundran. Tänk att Fjärran ser ut så här! Vad grant han sjunger! Ja tänk ändå!

Jag började en stammande utredning men de rätta orden fattades mig. Hon vidhöll tålmodigt att Fjärran var långt bort och jag skrek att han var nära och kunde sjunga. Det var en trist stund.

Då en snabbt övergående min hos henne, en liten darning som lät ana att hennes Fjärran hade en viktig beröringspunkt med min. Hur lite saknade vi inte nu för att vi skulle ha haft det fulla likatyckandets glädje. Kanske bara ett ord.

Men det rätta.

Jag söker det än.

Sara Lidman

Sara läser 18/4 1953 barndomsminnet Fjärran i radio. Det trycks i Nordsvenska Dagbladet 16/5 1953 under namnet Varför jag skriver /Stig Sandström

*Ca 1925.
Vy mot söder
från Saras
föräldra-
hem.*

*(Skellefteå
museum,
färglagd)*